

DÉLVIDÉK

ZOMBOR, 1942 augusztus 21.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 187. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

GYÁSZOL A NEMZET

Vitéz Horthy István kormányzóhelyettes életét adta a Hazáért

A MTI jelenti: Vitéz nagybányai Horthy István, Magyarország kormányzóhelyettese csütörtökön reggel az orosz harctéren repülőgépen hősi halált halt.

Ez a tragédia mélyszéles gyászba borítja az egész magyar nemzetet. Vitéz nagybányai Horthy István hősi magyar halála nagy és szent áldozat a létért és a jövőért küzdő haza oltárán.

A Kormányzóhelyettes Ur Ó Főméltósága hősi halottja az igaz magyar kötelességteljesítésnek. Nemes, alkotó élete és bátor katonahalála legyen világító példaadás mindnyájunk számára a haza iránt tartozó kötelességünk áldozatos és önfeláldozó teljesítésére.

A magyar királyi kormány a Kormányzóhelyettes Ur halálával kapcsolatban rendkívüli minisztertanácsot tartott és azon nyolcnapos teljes gyászt rendelt el.

A költő szavaival kiáltunk fel: „Az első szó, amidőn kimondta, önmagától visszadöbbene”. Hősi halált halt vitéz Horthy István Kormányzóhelyettes.

Akkor döbbsent ránk ez a szomorú gyász hír, amikor a magyar nép Szent István királyának emlékével vette körül Buda várát, s töretlen hittel tekintett a jövőbe. Akkor döbbsent ránk ez a gyász, amikor ünnepeltünk, amikor a magyar trikolorot büszkén lengette a szél minden magyar házon, amikor ünnepet hirdettek a templomok harangjai.

Senki sem sejtette, hogy megfagy az ünneplés, hogy a napsütéses reggel komor, fájdalmas perceket hoz egy nemzet számára. A hős, az egész magyar nemzet szimbóluma, a legjobb magyar repülő hivatásának teljesítése közben, harcolva az ellenséggel, küzdve mindannyiunk szebb jövőjéért lebukott a magasból, szárny-szegetten hullott alá, sebesülten, haldokolva.

Egy pillanatra elhomályosult előttünk a fény, a zászlók lebuhtak, fekete gyászfátyol került a büszke magyar trikolor mellé. A pár percel azelőtt még ünneplő magyarság könnyes szemmel tekintett Budavár felé, ahol a Legfelsőbb Hadur, az

édesapa, a Főméltóságú Asszony, a megtört édesanya mélyen megrendült a tragikus hír hallatára. Az egész nemzet részvéte az esemény sulya alatt roskadozó Kormányzói család felé fordul. A magyar nemzet áldozatot hozott, de a legnagyobb áldozatot Ők adták, akik fiukat veszítették el ebben a harcban.

Horthy István halála mély gyászba döntötte a magyarságot, de ez a tragédia erőt sugároz, hatalmas lendületet ad a magyar harcosoknak, akik vele együtt küzdöttek Keleten a magyarok ősi és örök ellensége ellen.

Meghalt a nemzet hite, a nemzet fiatal, harcos generációjának reménysége, lehullott a magasból büszke gépével, hogy példájával égig lobogjon, s hogy hitével utat mutasson a magyaroknak: Erre Szent István népe!

Lelke már felszállt, s találkozott István királlyal. A felhők fölött vannak, két nagy magyar, egy országéplő és egy

országvédő fiatal hős. Feléjük fordítja most minden magyar könnyes, fájdalmas, de büszke arcát!

Imádkozunk. Sok csapás ért bennünket ezer esztendő óta, sokszor hajtottunk térdet, sokszor folyt könnyünk. De ez nem a megsemmisítő, a szegyetlenes gyász, amely a színvünkbe mar, mint a rossz lelkiismeret, ez a büszke a diadalmas gyász napja. Elvesztettük azt, akire büszke volt az egész nemzet, de halála új aranylap a magyar történelemben. Dicső példa, lobogó fátylaként él örökké a legnagyobb magyar hős elmúlása, s ez a fátylafény előttünk lobog, felénk int.

Vitéz Horthy István hősi halott. Magyarorszáért, a magyar szabadságért a szebb magyar jövőért és a boldogabb Európáért áldozta fel fiatal életét. Ez az áldozat mérhetetlen nagy, megroskadt belé az egész nemzet, de sulyát bírja mert erős a vállunk. Összeszorított fokkal, könnyes szemmel állunk tovább is ott, ahová a sors állított bennünket, álljunk tovább a harcot, teljesítsük kötelességünket, megvédjük hazánkat.

Erőt ad az Ő halála. Ez az erő viszi győzelemre a magyar seregekre, ez az erő duzzad most millió és millió magyar karjában.

Új élet támad nyomában, erősebb magyar élet, virágzóbb, szebb és boldogabb. Az új magyar életnek ő volt a hirnöke, ő volt a harcosa, a szebb jövőért pedig életét áldozta fel. Magyarország az Új Európáért harcol, helyet kér az Új Európában és helyet kap, mert a legtöbbet adta érte, mindenét: szemefényét, leghősebb fiát. Ezt a harcot Horthy István vérvél szentelte meg és ebből a vérből csak a győzelem fája lombosodhat ki.

Büszkek vagyunk, de folyik a könnyünk. Oda folyik az Apa elé, aki rendületlenül áll helyén. Ő veszítette a legtöbbet, magyarok Istene adj erőt Neki és nemzetének.

Kállay miniszterelnök szözeata:

Mert ilyenek az apák és ilyenek a fiuk, örök a magyar!

Kérjük Kormányzó urunkat, legyen erős, ő a nemzet hite, bizalma, biztonsága és ereje

Kállay Miklós Magyarország miniszterelnöke az egész magyar nemzetet ért pótolhatatlan vesztesége, vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes repülőfőhadnagy hősi halála alkalmából a következő rádió-szózatot intézte a nemzethez:

István király napján az ezeréves dicsőséges magyar mult ünnepén szörnyű csapást mért a Sors nemzetünkre. Vitéz Horthy István repülőfőhadnagy, Kormányzó Urunk fia, a magyar kormányzóhelyettes az első arcvonalban hősi halált halt. A dicsőséges történelmi napon a magyar jövő reménye életét áldozta a dicsőség mezején. Mély gyászba borult az ország. Fiatal özvegye, kis fia, minden magyar, egész népünk. Sok anya remgve félti mostan fiát, de minden magyar anyának, embernek a legnagyobb veszteségét szenvedjük.

István király, a Szent, az országalapító jobbja intésre emelkedett mindnyájunk felé. Ő is elvesztette fiát, de nemzete megmaradt és nagygyá lett. A csapás napján jelképet kell látnunk, hitünkkel a megnyilatkozás magasságáig

kell emelkednünk, hogy kötelességünket a nemzetért, a jövőért, a többi kint harcoló bajtársért itthon, akik pedig kint vannak az országért és a maguk becsületéért, úgy teljesítsük és mindenki úgy teljesítse, ahogy azt magabizálattal, de meg nem tört, nem csüggedő, örök létre hivatott, csapásban, balsorsban újra keményedő nemzet minden fiának most még inkább teljesítenie kell. Példa van előttünk.

— A nemzet pedig nyásznapján még rajongóbb, szeretőbb, könnyes szemmel néz Kormányzója és hitvese felé. Érezzék, hogy milliók vannak velük gyászukban és borulnak le az áldozat előtt, amit apa és anya adott nemzetének. Mindnyájan és egyenként járulunk Kormányzónk elébe, kérve-kérve, hogy mint országalapító Szent István, maradjon erős, vezessen, mert ő a nemzet hite, bizalma, biztonsága, ereje. Horthy Miklós nehéz órákban adta nekünk a Gondviselés, azóta is mint egy ember áll mellette a nemzet, ma jobban, mint valaha. És mert ilyenek az apák és ilyenek a fiuk: örök a magyar.

Vitéz Horthy István élete és pályafutása

Magyarország nagy hősi halottja katonai környezetben látta meg a napvilágot. Vitéz nagybányai Horthy István 1904. december 9-én született Pólában, ahol édesapja, a Főméltóságú Ur, akkor haditengerészetünkkel teljesített katonai szolgálatot. A kis István szüleiivel Konstantinápolyba, majd Bécsbe került, középiskoláit is Bécsben végezte, de már az érettségét Budapesten végezte, de már az érettségét Budapesten hallgatója volt a fiúmei tengerészeti akadémiának. Főiskolai tanulmányait a budapesti Műegyetemen végezte és 1928-ban gépészmérnöki oklevelet szerzett.

Katonai pályafutása, a fiúmei első kiképzés után, 1926-ban kezdődött, amikor a légi erőkkel teljesített szolgálatot. Mint repülőfőhadnagy kapott beosztást 1927-ben a légi erők egyik vadászszázadához. Ő volt a magyar légi erők első tartalékos tisztje. 1929-ben repülőfőhadnaggyá nevezték ki s mint vadászkezelő szolgálatot repülőbiztonsági részlettel a Felvidék és Kárpátalja, valamint az északkeleti és a keletmagyarországi részek visszaszerzése alkalmával folyt katonai műveletekben.

Gépészmérnöki diplomájának birtokában, 1929-ben a csepeli gépgyárak motor-termelő osztályában mint üzemvezető dolgozott, majd az Északamerikai Egyesült Államokban, a Ford-gyárak üzemeiben folytatott tanulmányait és szakismeretét amerikai és európai tanulmányutak során egészítette ki.

Hazatérése után az Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak autógyártó osztályában fokozatos előléptetéssel a vállalat igazgatói, majd vezérigazgatói állását töltötte be. A MÁVAG vezetésétől 1940. május 27-én vált meg, amikor a Kormányzó Ur a Magyar Államvasutak igazgatóságának elnökévé nevezte ki és nem sokkal utóbb államtitkári címmel ruházta fel.

Mint a MÁVAG vezérigazgatója, világra szóló feltűnést keltett vállalkozásával, amikor vállalatát érdekében szükséges sürgős üzleti útját hárított sportgépen, kísérő nélkül tette meg Budapestről India fővárosába, Bombaybe. Nem-

Gyógynövények, teák:

kamilla, hársfa, bodza, úrmös, menta, stb. teák. Gyökerek. légycorgács, morásra habzó szappangyökér, nagy raktára:

FEHÉR DROGÉRIÁBAN, ZOMBOR

annyira sietett, hogy néha segítséget sem vet igénybe, csak hogy minél gyorsabban a levegőben lehessen és minél nagyobb sikerrel elvégezhesse feladatát.

Hitler vezér és kancellár részvéte

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Hitler vezér és kancellár megbízta von Jagow budapesti német követet, hogy haladéktalanul fejezze ki a Németbirodalom vezérének és kancellárjának részvétét vitéz nagybányai Horthy István, Magyarország Kormányzóhelyettese hősi halála felett. Von Jagow követ csütörtökön a déli órákban jelentkezett kihallgatásra, amelyet pénteken délelőtt fél 11 órára tűztek ki.

A DIPLOMÁCIAI KAR RÉSZVÉTE

Csütörtökön a déli órákban Uray István m. kir. titkos tanácsosnál, a kabinetiroda főnökénél megjelent Angelo Rotta pápai nuncius, aki a maga, valamint a diplomáciai kar nevében részvétét tolmácsolta vitéz nagybányai Horthy István, Magyarország Főméltóságú Kormányzóhelyettesének hősi halála alkalmából.

Ünnepségek, előadások nem tarthatók, záróra este 11 órakor

Vitéz nagybányai Horthy István, a Kormányzóhelyettes Ur Ő Főméltósága hősi halálával az országot ért nemzeti gyászal kapcsolatosan vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az egész ország területére elrendelte, hogy további intézkedésig semmiféle tömegmozgalom, ünnepség, felvonulás, előadás (színház, mozi, hangverseny), sportverseny, gyűlés nem tartható. Nyilvános helyen a zene tilos. Ez alól kivételnek helye nincs. A zárórát este 11 órában állapították meg.

A kötelességteljesítés magaslatos példája

A külföldön élő magyarság és a baráti államok népe ugyanúgy vitéz Horthy István hősi halálának hatása alatt áll, mint Magyarország népe.

A római rádió csütörtöki adásában kegyeletteljes megemlékezést szentelt vitéz nagybányai Horthy Istvánnak, és hangoztatta, hogy az olasz nép a legőszintébb baráti együttérzéssel osztozik a magyar nemzet mély bánatában. A kormányzóhelyettes magaslatos példája nemcsak a magyar ifjúságot lelkesíti, hanem az olasz ifjúság is ebben a dicső önfeláldozásban látja eszményképét.

A bécsi rádió magyar adása keretében gyásznapot rendezett. Megemlékezett a kormányzóhelyettes ur hősi tetteiről és hangoztatta, hogy Magyarország kormányzóhelyettese életének feláldozásával koronázta meg dicső tetteit. Ez a hősi halál a legmagasztosabb áldozat az Új Európáért folyó közös harcban.

A szófiai, berlini, római, isztanbuli, párizsi magyarok és a külföldi magyarság többi csoportjai mindenütt mély megindultsággal vették a hősi halál híreit.

Az egész baráti Európa sajtója oldalos cikkekben számol be a magyar nemzet gyászáról és mélyen lesújtva osztozik bánatunkban.

A Délvidék gyásza

A visszacsatolt Délvidék népe a kora délutáni órákban a rádió útján értesült a nemzetet ért szörnyű sorscsapásról. A fekete hír futótűzként terjedt el az egész Bácskában és a Délvidék nemzethő népe nemzetiségi és vallási különbségekre való tekintet nélkül mély gyászba borulva értesült a súlyos veszteségről, amely Kormányzóhelyettesünk halálával Kormányzó Urunkat és egész nemzetünket érte. A nép mély részvételt gondol Kormányzó Urunkra, aki a legnagyobb áldozatot hozta meg dicsőségesen folyó harcunk sikere érdekében: a fiát adta a nemzetért. A szentistvánnapi ünnepségek mindenütt abbamaradtak a megrendítő hírre és mindenütt fekete szalaggal látták el a kitűzött nemzeti zászlókat. Sok helyen virágcsokrot tettek a félárbocra huzott nemzeti lobogóra kötött fekete szalag mellé.

csak azt bizonyította be, hogy a legtehetségesebb s legbátrabb magyar pilóták közé tartozik, hanem azt is, hogy mint navigáló-pilóta is legelőreandú. Jellemző, hogy hazafelé való útján, amikor három és fél nap alatt tette meg a hétezer kilométeres távolságot, az előre jelzett érkezési időpontot mindössze 15 perccel lépte túl.

Magyarország Kormányzóhelyettese

A férfikor delelőjén, nagy tudás és gazdag tapasztalatok birtokában érkezett el vitéz Horthy István életének ahhoz a nagy fordulathoz, amikor a sors történelmi szerephez juttatta. 1942. február 19-én a magyar országgyűlés két Háza kormányzóhelyetteset választó országgyűlést tartott és közfelkiáltással vitéz nagybányai Horthy Istvánt választotta meg Magyarország kormányzóhelyettesévé. Az országgyűlés szava a nemzet millióinak szavát jelentette, az egész magyar nemzet ki nem mondott, de annál erősebben átértett óhajítása szakadt fel az országgyűlés tagjainak szívéből, amikor egyhangulag Horthy István nevével választott a feltett kérdésre: Ki legyen Magyarország kormányzóhelyettese?

Horthy István a bátor repülő

Horthy István Kormányzóhelyettes a legbátrabb magyar repülő volt. Valóságos boldog érzés hatotta át, amikor katonai szolgálatra behívták, s önként jelentkezett frontszolgálatra. Századának különös szolgálatot tett általa is, hogy egyben nagyszerű navigáló, a magasban kitűnően tájékozódni tudó, a magasból a földön történeteket pontosan megfigyelni képes pilótatiszt volt, aki hadi jelentései révén is rendkívüli szolgálatokat teljesített vadász-századának harctéri sikerei közben.

Hitvese, a Főméltóságú Asszony, mint tudjuk, a Vöröskereszt kórházvonatán utazott a harctérre és találkozott férjével. A Kormányzóhelyettes Ur valahol az orosz fronton századával egyik erdő szélén táborozott. Földre vert sátorban lakott többedmagával. A vadászgépeket az erdő lombjai takarták el az ellenség szeméi elől. Riadó esetén vagy midőn előre megállapított időpontban bevetésre kellett indulnia, Horthy István főhadnagy is segédkezett az altiszteknek, a közlegényeknek a Héjja utraindításánál, a repülőgépet takaró lombok, galyak leszedésében, ha kellett, maga tolt ki a tisztásra a gépet, ott állott a motor begyújtásánál,

Teljes kudarccal végződött a francia-országi angolszász kísérlet

Bebizonyosodott, hogy az Európát védő erőművek tökéletesek. Az angolszászok három hadosztálynyi erővel akarták megrohanni Európát

A Dieppe-nél végrehajtott angolszász partraszállás a legteljesebb kudarccal végződött. A német sajtó szerint a francia partvidéken újabb csúfos Dünkirchent éltek át az angolszászok. A partraszállás napján délután 4 órakor már egyetlen fegyveres ellenséges katona sem volt az európai partokon. Egy részük elesett, más részük fogságba jutott, míg a maradék véres fejével hanyat-homlok menekült vissza Angliába. Mint berlini jelentések közlik, az ellenség

nagy erővel

hajtotta végre a támadást és kétségtelen, hogy ezzel a támadással akarta megvalósítani a második arcvonalát. A tervek szerint három hullámban egy-egy hadosztálynyi erővel kellett volna partraszállnia az ellenségnek. A partraszállás azonban csak az első hullámnak sikerült, mintegy 25 kilométeres arcvonalon. Az angolok kanadai és amerikai katonákat küldtek most is előre, az angol katonák tartalékban voltak és bevetésükre nem adott alkalmat a német hadvezetőség és főlényesen győzte le az ellenséget, amely 1500 foglyot, rengeteg halottat és rengeteg hadi- és szállító hajót vesztett és példátlanul drágán fizette meg ezt a vállalkozást.

Az egész világsajtó nagy figyelmet szentel az angolszászok kudarccal végződött vállalkozásának és hangoztatja, hogy az angolok most, amikor a vállalkozás meghiúsult, úgy akarják feltüntetni a vállalkozást, mintha az csak zavaró célzatu rajtaütés lett volna, nem nagyobbarányú kezdeményezés. Ezt az a tény is megcáfolja, hogy az angolszász sajtó külön kiadásokban ismertette a sikeres partraszállást, amikor még bíztak annak sikerében.

A spanyol lapok rámutatnak arra, hogy Churchill a Sztalinnal folytatott megbeszélése eredményeképpen rendelte el a partraszállást, amely bebizonyította, hogy Európa védőművei és védőseregei olyan erősek, hogy már eleve kudarcra ítélnék minden ellenséges vállalkozást. A svájci sajtó is megjegyzi, hogy Rundstedt német tábornok védelme a legkéleltesebben működik. A németeknek még arra sem volt szükségük, hogy a készenlétben álló erősítéseket harcbadobják és a partország maga semmitte meg a betolakodókat.

A svéd sajtó viszont az United Press jelentését közli egy angol köztözhelyről. A közlés szerint a köztözhelyre hosszú sorokban vonultak fel az Európából visszatért angol katonák, arcukon a rémület tükröződött vissza, a francia partokon töltött borzalmas órák emléke rázta ledegeiket. Ilyen szomorú, ilyen fekete visszavonulás nem volt Dünkirchen óta — jegyzi meg az angol híroroda.

A világsajtónak az a véleménye, hogy ez a partraszállás nem hogy nem javított, hanem jelentős mértékben rontott az angolszászok helyzetén. Bebizonyosodott, hogy Anglia már idegen parancsokra cselekszik és nyomásra a legkésőbbesetbe kalandokra is hajlandó a Szovjet Erdekében.

A Sunday Press szerint 20 nappal ezelőtt a következő 80 napot jelölte meg az angol területügyi miniszter

Anglia legválságosabb

napjaiként. Az elmúlt 20 nap tényleg rendkívül súlyos volt. Eddig bevált a jóslat. A következő hatvan nap sem ígér jobbát és ha a hadiszerencse nem változik, Anglia szomorú sorsnak néz elébe.

Nagy a sajtóvisszhangja a középkeleti angol főparancsnokságban beállt változásnak is, nevezetesen, hogy Auchinleck tábornokot Alexanderrel váltották fel. A svájci Die Tat szerint az új parancsnok hatáskörét lényegesen kiszélesítették és ő a parancsnoka a déloroszországi szovjet haderőnek is.

Indiában folytatódnak a zavargások. Szaporodik a halottak és sebesültek száma és fokozódik a hinduk elkeseredése. Ezzel szemben a muzulmán liga háromnapos tanácskozás után

olyan határozatot fogadott el, mely szerint hajlandó tanulmányozás tárgyává tenni minden olyan javaslatot, amely az ideiglenes indiai kormány kinevezésére vonatkozik, ha elfogadják az u. n. pápista elvet, mely szerint a hindu és muzulmán államot szétválasztják.

Német hadijelentés

Berlin, augusztus 21.

A vezéri főhadiszállás pénteki hadijelentése közli, hogy a Kaukázusban az ellenség macacs ellenállása dacára jól halad előre a német és szövetséges csapatok támadása. A kercsi szorosban felgyújtottak a németek egy szovjet ágyunaszádót, az Azovi tengeren pedig né-

met aknaszedők elsüllyesztettek két szovjet páncélos órhajót és menekülésre kényszerítették az ellenséget. A doni arcvonalon meghiúsultak az ellenség próbálkozásai. A németek elsüllyesztettek egy szállító hajót és egy folyami gőzöst.

Vjazma és Rzsev vidékén visszaverték az ellenség támadásait. Egy hét óta bekerített ellenséges erőcsoportot teljesen megsemmisítettek a németek. Volchovnál is kudarcba fulladtak az ellenséges vállalkozások.

A finn öbölben elsüllyesztettek egy ellenséges aknahajót, 1 másikat megrongáltak. A finnek két szovjet tengeralattjárót süllyesztettek el.

A szovjet repülőgépek péntekre virradóra zavaró támadást kíséreltek meg a birodalom keleti részei ellen. Varsóra több bomba hullott.

A német légierők péntekre virradóra is bombázták Portsmouth angol kikötőt.

Megállapítást nyert, hogy a németek az ellenség dieppei partraszállásának visszaverése során az előbbi adatokkal ellentétben 2905 angolszász foglyot ejtettek. Ezek közül 617 sebesülten került német kézre. A németek a harcok során 127 angol gépet lőttek le. A német veszteség 35 gép volt.

Ha nyaralni megy, vagy hosszabb időt tölt távol otthonától, biztosítson betöréses-lopási kár ellen!

Ötvenhárom bácskai vitézjelölt tette le az esküt Zomborban

Az egész országban impozáns fényvel ünnepelték meg Szent István napját

Szent István napját az egész ország lakossága impozáns fényvel ünnepelte meg. Csak a déli harangszó után borult az országra a mély gyász, amikor a rádió hírül adta vitéz nagybányai Horthy István Kormányzóhelyettes hősi halálát. Budapesten, a fényes körmeneten résztvett a Kormányzó Ur is.

Zomborban a karmeliták templomában reggel hat órakor magyar énekes mise volt, nyolc órakor énekes mise, utána kilenc órakor a vitézek miséje következett. A szentbeszédet vitéz Veres Mihály hercegszántói esperes-plébános mondta. A misén résztvettek a vitézek, akik szent áldozáshoz járultak.

Vitéz Veres Mihály esperes-plébános magasszárnyalású beszédet intézett a vitézekhez. A misén az Iparos Dalárda vegyeskara énekelt Holpert Gyula tanár karnagy orgonakíséretével. Horváth József VII. gimnazista hegedűn kísérte az éneket.

Istentisztelet után az ünneplő közönség résztvett a körmeneten. Festői volt a körmenet. Hosszu sorban, az egyesületek valamennyi tagjának részvételével, impozáns, fegyelmezett rendben vonultak fel a zomboriak nemzetiségre való különbség nélkül.

A körmeneten résztvettek az összes hazafias és kulturális egyesületek. A körmenet élén dr. Deák Leó főispán haladt, pompás díszmagyar jában. Őt követték vitéz Bajsay Ernő dr. alispán, vitéz Barlay János vezérőrnagy, vitézi szék kapitány, a helyőrség tisztikara, a rendőrség élén Czákó Zoltán rendőrtanácsos, Sárdy János dr. pénzügyi igazgató-helyettes, a megyei és városi tisztviselők teljes számban, a honvédség díszalakulatai, a rendőrség és csendőrség díszszakasza, továbbá magyar ruhás hölgyek színes csoportja, őket a bácskai vitézjelöltek követték, azok hozzátartozói, a tűzharcosok, a Turáni Vadászok, a Rökkantak, az Ipartestület, a Baross Női Tábor, a Baross Szövetség zászlók alatt, az Iparos Dalárda, a Kaszinó, a leventék díszszakasza, a Mária kongregáció, a Bunyevác Népkör és a kis fehérruhás és magyarruhás lánykák festői csoportja.

Az ünnepi körmenet után a bácskai vitézjelöltek a megyeháza előtti térségen gyülekeztek, hogy esküt tegyenek a székkapitány kezébe.

A VITÉZEK ESKÜTÉTELE

Az ünnepélyes eskütétel 10 óra után kezdődött, amelyet a Híszkegy hangjai vezettek be, majd a vitézi székkapitány, vitéz Barlay János vezérőrnagy emelkedett szólásra és nagy-

hatású beszédében a vitézi eskütétel jelentőségére hívta fel az új vitézek figyelmét. Dr. Deák Leó főispán üdvözlő szavai után az új bácskai vitézek a székkapitány kezébe letették az esküt, amelyet a jelenlévő közönség állva hallgatott végig. Az eskü elhangzása után a székkapitány feltűzte a vitézi jelvényt az új nemzetes urak mellére. Az üdvözlő beszédek az esküt tett vitézek nevében egy új vitéz köszönte meg megható szavakkal, majd a főispán, alispán, székkapitány és a vitézi előljárók kézfogással üdvözölték az új vitézeket, akik bizonyára még sokáig meghatott lélekkel és szeretettel fognak visszagondolni erre a számukra különösen jelentős Szent István napra. A kedves ünnepség végén a közönség elénekelt a Himnusz, majd az esküt tett vitézek az Erzsébetligeti kioszkba vonultak szerény áldomásra.

Esküt tettek: Apatini járás: Kartali József, Péter Sándor, Szalai József, Utri Mihály apatini, Molnár György bácskertesesi, Bodgói Ferenc doroszlói, Péter Gergely, Turkály István monostorszegi, Viszmege Mihály szilágyi, Sellei János apatini, Szilbereki Lőrinc doroszlói, Borszegi Mihály bácskertesesi, Ház József apatini, bajai járás: Ladányi Simon, Szeges János bajai,

bácsalmási járás: Boda Péter bácsalmási, kulai járás: Király István kulai, Huszár Mihály torzsai,

óbecsei járás: Megyeri Ferenc bácsföldvári,

Kis Lajos óbecsei, Árpás Ferenc péterrévei,

topolyai járás: Bordás Ferenc, Korlós Sándor bácsfeketehegyi, Kurucz István bácskosuthfalvai, Halász György, Kis Györgyei Péter, csantavéri, Horváth Dezső kishegyesi, Kalmár János, Tóth György, Zsák Mátyás topolyai,

szabadkai járás: Csernai Mihály, Fodor József, Kerekes Gáspár szabadkai,

ujvidéki járás: Majoros István temerini,

zentai járás: Kállai Gergely, Kocsis Jakab, Rác Sándor, Szabó Mihály adai, Dongó Szilveszter, Martonosi István, Mészáros Mihály martonosi, Sóti Orbán magyarkanizsai, Könyves Péter moholi, Szeghegyi István martonosi,

zombori járás: Gyömbér József bácsgyulafalvai, Galambos András, Komori Lajos csonoplyai, Répási Antal gádori, Tatai Antal küllői, Mátyásföldi János szabadkai, Puskás Miklós vármányos székelytornyosi lakosok.

CSAK AZ A NEMZET REMÉLHET BOLDOGABB JÖVŐT, AMELY ÁLDOZNI TUD. ADJATOK TÉLIRUHÁT A KELETI HARCTÉREN KÜZDŐ MAGYAR KATONÁKNAKI

Zarándokok a szíváci sirnál

A délvidéki írók lerótták kegyeletüket Szenteleky sirjánál

és nagyjelentőségű határozatokat hoztak

A Kalangya nem szűnik meg — Ujjáalakul a Szenteleky társaság

A délvidéki írók, mint minden évben, az idén is elzarándokoltak Szenteleky Kornél, a neves író, a délvidéki irodalom életrehívójának és fáradhatatlan szervezőjének szíváci sirjához, hogy lerójják kegyeletüket és új erőt merítsenek Szenteleky tanításainak örök forrásából.

Az írókat Plank Ferenc r. k. plébános, Vida József községi főjegyző, Merkl Géza, a DMKSz elnöke és Würtz Jakab igazgató tanító fogadták.

A kegyeletes ünnepségen nagyszámban vettek részt az írók, de megjelent a sirnál Zombor és Ujvidék thj. város képviselője és Szivác község vezetésének több tagja is. Az írók résztvettek a katolikus templomban megtartott ünnepi szentmisén, amelyen Plank Ferenc plébános mutatott be, majd kivonultak a sirhoz, amelynél négy levontefiú állt díszőrséget. Az írókkal együtt többszáz szíváci magyar vonult ki a temetőbe, hogy résztvegyen a kegyeletes ünnep-

ségen.

Szenteleky akáccokkal övezett sirjánál a délvidéki írók nevében Radványi-Radicsevich Sándor, az Uj Nép szerkesztője mondott gondolatokban gazdag beszédet. Vázolta a délvidéki irodalom kifejlődésének történetét és hangoztatta, hogy az elszakitottság súlyos csapása alatt elalélt délvidéki magyar nép tanácstalanságában elsőknek az írók mutattak irányt. A világháború előtti években nem volt délvidéki magyar irodalom ez csak az elszakitottság éveiben fejlődött ki. Az írók a toll eszközeivel igyekeztek felébreszteni letargiájából a népet és az írók és újságírók voltak azok, akik elsőknek mutattak utat, feltárták a problémákat és bátor kiállással nemcsak öntudatosították ezt a népet, hanem szószólói voltak problémáiknak. Szentelekynek halhatatlan érdeme, hogy a toll harcosait egy táborba gyűjtötte, lelkesítette a bátortalanokat, fáradhatatlanul nevelt, szervezett, levelezett.

Az író határőrszem a Délvidéken

Szenteleky érezte meg legjobban ennek a vidéknek sajátos szellemiségét és tudatosította ezt.

Radványi-Radicsevich Sándor beszéde további során vázolta a délvidéki írók nehéz, de hasznos küldetését a kisebbségi sorsban. — Az író szava a nemzet szava, az író lelke a nemzet lelke — mondotta — és a megszállás alatt az író szava ítélte a szent magyar tüzet a kisebbségi sorsra ítelt magyar lelkekben. A felszabadulással semmit sem változott a délvidéki írók feladata. Továbbra is az örök magyar szellem hordozója, terjesztője és harcosa az író ezen a sokszínű nemzetiségi vidéken. De legszebb szerepe a délvidéki írónak, hogy határőrszem itt a déli végen. Magyar népünk a multak sorozatos hibái folytán elszegényedetten él és küzd és az írók azok, akik legjobban ismerik, legtisztábban látják problémáit és támaszául szegődnek. Az író itt a nagy nemzeti gondolat fenntartója.

Nagyhatású beszéde befejező részében hangoztatta a szónok, hogy Szenteleky örök álma csak akkor lesz nyugodt, örökké csendes itt a bácskai akáccok alatt, fáradhatatlan munkája csak akkor hozza meg az igazi eredményt, ha a délvidéki magyar irodalom maradéknélkül betölti szerepét, mint eddig bátran helytáll az örök magyar érdekek szolgálatában és ezen belül a délvidéki nép sajátos értékeit felszínre juttatja.

A pompás beszéd után elhelyezték a koszorukat a síron. Elsőknek dr. Vlah Ferenc főjegyző, Zombor thj. város gyönyörű hatalmas koszoruját helyezte el a nagy író sirján, majd Herceg János, a Kalangya főszerkesztője az író-társak, Illés Sándor, a „Délvidék” főszerkesztője a „Délvidék” szerkesztőségének és munkatársainak, vitéz Horváth Kázmér polgármesterhelyettes pedig Ujvidék thj. város nevében koszoruzta meg a sirt.

Mire tanít Szenteleky?

Vitéz Horváth Kázmér polgármester-helyettes a koszorut nagyhatású beszéd kíséretében helyezte el a síron. Rámutatott arra, hogy Szenteleky Kornél idegenszarmazású volt, de megillette ez a szent bácskai föld és úgy érezte, hogy itt kell gyökereit eresztenie és ehhez a néphez kell tartoznia, amely ezt a földet elfoglalta és ezer év óta megtartotta. Ezt kiáltja ez a sirhant a nemzetiségek felé és mindenki felé aki itt él: Itt született, itt kell élned és itt kell élned, mint Szenteleky élt, utolsó porcikádban, haló porodban is magyarnak kell

lenned. Ezt kiáltja ez a sir és hiába susognak mást a schwarzwaldi fák és a sumadiái erdők.

másként zug itt a szél mint ott, más-kép ver itt a sziv és más a vér zugása. Ezt mindenkinek éreznie kell. Mélyen magyarnak kell lenni itt a végeken, ahol a leg több a megpróbáltatás de legerősebb a lélek.

A koszoruk elhelyezése után az írók eimondották a Miatyánkot, majd elénekeltek a Himnuszt és ezzel a kegyeletes ünnepség végetért.

A Kalangya küldetést teljesít, a Kalangyára szükség van!

A temetőből a Levente Otthonba vonultak az írók, ahol értekezletet tartottak, hogy megvitassák a délvidéki irodalom idő szerű kérdéseit, mindennekelőt pedig dönt senek a Kalangya további sorsa tekintetében.

Az értekezleten a következő délvidéki írók jelentek meg: Berényi János, Czákó Tibor, Cziráky Imre, Csuka János, Heintz Vilmos, Herceg János, vitéz Hódsághy Béla, Illés Sándor, Kalamár Kálmán, Lévay Endre, Markovics Mihály, Muhi János és Radványi-Radicsevich Sándor. Vendégként megjelentek az értekezleten Zombor és Ujvidék város képviselői, a szíváci vendéglátók és dr. Prámer József miniszteri tanácsadó.

Az értekezletet Herceg János, a Kalangya főszerkesztője nyitotta meg. Közölte az írókkal, hogy a délvidéki irodalom

szócsovének, a Kalangya c. folyóiratnak további megjelenése kérdésessé vált, mert a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség intéző bizottsága úgy határozott, hogy megvonja a Kalangyától a kiadására megszavazott 12.000 pengő évi költségbiztosítást és a Kalangyát vagy megszünteti, vagy olyan betülapra alakítja át, amely jobban megfelel a széles néprétegek szellemi igényeinek kielégítésére. A DMKSz elképzelése szerint magazinná kellene átalakítani az irodalmi folyóiratot. A DMKSz azzal az indoklással hozta meg ezen határozatát, hogy a Kalangyának nincs megfelelő számú olvasója és azt a 12.000 pengőt, amit kiadására fordítanak, hasznosabb célokra is felhasználhatnák. A DMKSz luxusnak tartja a Kalangya kiadását.

Herceg János keserűen állapította meg, hogy a hatalmas vagyonnal és több mint

Bellyei őszi

lenvetőmag

kapható. Termelési feltételekért és felvilágosításért

forduljon:

Főhercegi Iószág-

kormányzósághoz,

Budapest, VIII.

Eszterházy utca 24 szám

100.000 pengő évi jövedelemmel rendelkező DMKSz épen a Kalangyától akarja megvonni támogatását, akkor amikor a németek »Süddeutscher Rundschau» néven kitűnően szerkesztett, magasszintű irodalmi lapot adnak ki és csak idő kérdése, hogy újra megindul a Szerb Matica kiadásában a Letopis-c. szerb irodalmi folyóirat is. Rámutatott arra, hogy sem a németek sem a szerbek lapját nem a földművesnép számára készítik és adatokkal támasztotta alá, hogy a Budapesten megjelenő, irodalmi folyóiratok sem érik el azt a példányszámot, amit a nagyközönség számára készülő magazinnal el lehetne érni.

A Kalangya a délvidéki szellemiség ki-fejezője kifelé, a délvidéki élet, szellem, megnyilatkozások hírére viszi az anyaországba, bizonyítéka annak, hogy itt ezen a dus bácskai földön is van szellemi élet. És épen ezt a lapot akarják megszüntetni, létezésüknek ezt a bizonyítékát akarják elvenni tőlük. Pedig állani kell a versenyt!

Miért nem támogatják a délvidéki irodalmat?

Herceg János a továbbiakban rámutatott arra, hogy a törvényhatóságok részéről sem támogatják a délvidéki irodalmat olyan mértékben, mint azt az irodalom megérdemli és a közérdek megköveteli. Ma magas közjogi méltóságra emelkedtek többen azok közül, akik a kisebbségi években még itt ültek velünk és a szíváci sir árnyékában a délvidéki magyar írókhoz tartozóknak vallották magukat, — ma pedig hallani sem akarnak rólunk. Leveleket olvasott fel Herceg János és hangoztatta, hogy vannak akik séretht egyéni hiúsághal tanusítanak olyan magatartást a Kalangyával és a délvidéki irodalommal szemben, amelyet ez a folyóirat és ezek az írók sem miképpen nem érdemelnek meg. E szomorú jelenségek mellett örvendetes tény, hogy a budapesti illetékekes teljes mértékben átérzik a délvidéki irodalom szerepét és szükségességét és olyan támogatást helyeztek kilátásba, amely megkönnyíti küldetésünk teljesítését.

Rámutatott Herceg arra, hogy a Kalangyának milyen fontos nemzeti jelentőségű szerepet kell betöltenie továbbra és a helyzet vázolója után feltette a kérdést, hogy a délvidéki írók szükségessé tartják-e a Kalangya további megjelenését.

Az értekezlet egyhangulag úgy határozott, hogy a Kalangyát minden körülmények között fenntartani.

Radványi-Radicsevich Sándor közölte, hogy résztvett azokon az üléseken, amelye

A DMKSz intéző bizottsága egyhangu határozatot hozott a Kalangya megszűntetése érdekében és közölte, hogy a DMKSz nem helyezkedik olyan merev álláspontra a Kalangya kérdésében mint az az értekezleten elmondottakból kitűnik. Az intéző bizottság határozata ellen felelőnek van helye a DMKSz választmányhoz.

Álljon saját lábára a Kalangya

A vita során többen felszólaltak. Czákó Tibor sikraszállt a Kalangya további fentartása mellett és hangoztatta annak szükségességét, hogy a Kalangya a lehetőségek szerint álljon saját lábára. Ujból életre kell hívni a Szenteleky-társaságot és legyen a lapnak a kiadója ez a társaság.

Vitéz Horváth Kázmér felvetette az ötletet, hogy a Kalangya fentartása érdekében forduljanak az írók az alispán utján valamennyi délvidéki község előljáróságához és a községek biztosítsanak bizonyos összeget erre a célra a költségvetésben, hiszen egyetemes érdek, hogy irodalmi lapunk legyen.

Czirák Imre felszólalásában követelte az irodalom teljes depolitizálását. Rámutatott arra, hogy a politikusok mindig zavart okoztak soraikban és éppen akkor nem állnak mellettünk, amikor arra a legnagyobb szükség van. Ne legyen a kultúra a politika eszköze és ne legyen semmi köze az irodalomhoz annak, aki nem író. Ő is a Szenteleky társaság újja alakítását tartja szükségesnek.

Indítványozta a felszólaló, hogy Szenteleky házáat lássa el a község emléktáblával.

A vita során elhangzott javaslatok eredményeképpen az értekezlet egyhanguan elfogadta a következő határozatokat:

1) A Kalangyát minden körülmények között fenn kell tartani. Színvonalát nemcsak hogy nem szabad csökkenteni, hanem a lehetőségek szerint emelni kell.

2) Az írói értekezlet kéri a DMKSz vezetőségét, hogy a Kalangya számára megszavazott évi 12.000 pengőt folyósítsa továbbra is legalább az év végéig, illetve addig, amíg a Kalangya a kilátásba helyezett budapesti támogatást megkapja.

3) A Szenteleky társaságot újja kell alapítani és az írók közösségévé kell tenni.

4) Az irodalmat sürgősen depolitizálják.

5) Megkezdik a könyvkiadást. Elsőnek Szenteleky Kornél hátrahagyott írásait adják ki. Erre a célra az író végrendeletileg 3.000 pengőt hagyott hátra. Kéri a DMKSz vezetőségét, hasson oda, hogy az író özvegye, aki időközben férjhezment, adjá át a 3.000 pengőt a Szenteleky művek kiadása céljából.

6) A Délvidék írói ugyanebben a szelvényben folytatják tevékenységüket és a jövőben is minden erejükkel odahatnak, hogy a maguk eszközeivel is megteremtsék azokat az előfeltételeket, amelyek az itt lakó különböző nemzetiségű népek békés együttélését és együttműködését biztosítják.

7) Szenteleky emlékének hathatósabb megőrzése érdekében mozgalmat indítanak arra, hogy minden délvidéki város és község hozzon el egy uccát Szentelekyről.

8) A délvidéki írók a jövőben minden hónapban egyszer értekezletre ülnek össze. Minden hónapban más-más délvidéki városban és az értekezlettel egyidejűleg irodalmi ünnepet tartanak. A legközelebbi értekezletet szeptember 8-án tartják meg.

Az értekezlet Herceg Jánost és Illés Sándort bizta meg a Szenteleky társaság megalkulásának előkészítésével.

Vita fejlődött ki akörül, hogy a Szenteleky társaságnak melyik városban legyen a székhelye. Muhi János vázolta azokat az okokat, amelyek miatt Zombornak kellene a társaság székhelyének lennie. Miután a kérdésben nem alakult ki egységes vélemény, a székhely feletti döntést a legközelebbi ülésig halasztották el.

Muhi János.

Már a gyermekeknek is

ODOL fogpéppel kell fogaitkat ápolni. Az ODOL fogpép megőrzi a fogak szépségét és egészségét.

ODOL

fogpép

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

Éveken keresztül dézsmálta főnöke árukészletét egy kereskedősegéd

Amikor elbocsátották, betörésre vetemedett — 8 hónapi börtönre ítélték

A zombori királyi törvényszék dr. Höckl egyesbírája előtt többrendbeli lopás vétségével állt Bunyevcsev Vitomir sztapári kereskedősegéd.

Bunyevcsev Vitomir három évvel ezelőtt Dávidov Gojkó sztapári rőfőskereskedőhöz szerződött inasnak. A kereskedőnek gazdasága is volt és néha hetekig szállásán tartózkodott. Az üzlet vezetésével az akkor alkalmazásban lévő Misics nevezetű segédjét bizta meg, aki — Bunyevcsev vallomása szerint — már hosszabb idő óta dézsmálta az üzlet raktárát. A fiatal inasgyereket is Misics vezette be a lopás titkaiba és ezután ketten lopkodták a rőfősárukat és divatcikkeket. Így egyetértve lopkodták Dávidov Gojkó üzletéből az árut körülbelül két éven át anélkül, hogy a kereskedő azt észre vette volna. A kis inas többször is vitt haza dobozokat a főnök szemellettára, s mikor néha az megkérdezte, hogy mit visz, Vitomir azt válaszolta, hogy üres dobozok, viszi haza játszani.

A Délvidék felszabadulása után Misics Horvátországba szökött, de előzőleg átadta a kulcsokat Bunyevcsevnek, aki időközben felszabadult. A gazda megbízott a fiuban, raktárát, illetve árukészletét továbbra sem ellenőrizte. Közben az új üzletvezető halálosan szerelmes lett

egy gyönyörű kislányba, de a házasságot mind a fiu, mind a leány szülei ellenezték. Ekkor a fiu elhatározta, hogy még többet fog gyűjteni a rőfősüzletből és nem törődve a szülők egyre erélyesebb tiltakozásával, megőrül. Most már nemcsak a raktárt és a készletet dézsmálta, hanem a kasszából is elemelt kisebb-nagyobb pénzösszegeket. 1941 nyarán Bunyevcsevet elbocsátotta főnöke. A megtévelyedett fiatalember mielőtt átadta volna a kulcsokat, másolatokat készített azokról, majd elbocsátása után ezekkel a kulcsokkal hatolt be éjszaka az üzletbe.

Az első betörés simán ment és 165 pengő készpénzt, valamint több vég ruhaanyagot eredményezett. A második betörésen azonban rajta vesztett: egy éjszakai járókelő megzavarta, s mikor menekült, fel is ismerte. A bűnös kereskedősegéd másnap önként jelentkezett a csendőrségen, mindent bevallott és bűnhődni akart.

A törvényszék a pénteki főtárgyaláson kihallgatta a károsultat is, aki a betöréseket megelőző lopásokért nem kívánta volt alkalmazottja megbüntetését, s így a bíróság csak a kétrendbeli betörésért ítélte el Bunyevcsev Vitomirt nyolc hónapi börtönbüntetésre és három évi jogvesztésre, jogerősen.

A tanácselnök nevében szélhámoskodott a börtönből kiszabadult rab

A zombori törvényszék érdekes ügyet tárgyalt. A vádlottak padján Répics Péter zombori napszámos ült, aki a jugoszláv éra alatt már öt ízben volt büntetve. Répics a szerb megszállás alatt összejátszott a hőntönörrel, s egy levélre ráhamisította a törvényszéki tanácselnök nevét és ezzel szélhámoskodott a kulaj írásban. Bácske-Reszturon felkereste Szelák Dömötört, akitől a tanácselnök nevében kétezer dinárt

kért, ez azonban nem hitt neki. Papp Jankóhoz betört a vádlott és kétezer dinár értékben ruhát lopott tőle. Hajduk Jankótól pedig a tanácselnök nevében egy kéreklpárt csalt ki.

A bizonyítási eljárás során beigazolást nyert bűnössége és a bíróság súlyosító körülménynek véve büntetett előéletét, két évi börtönbüntetésre ítélte, amely jogerős

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTTI KÖRZETI ORVOSA:
 Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre. Flórián u. 8.
 A második körzetbe a Bánát városrész tartozik. (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész) orvosa dr. Ripó Miklós. Deák Ferenc krt. 15.
 A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Ripó Miklós. Deák Ferenc krt. 15.

VÁROSI ÜGYELETES ORVOS:
 Dr. Kontsek Ferenc. Szentteleky Kornél u. 12. Telefon 331.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:
 Városi gyógyszerész, Szent György tér.

Magyar hősök

Augusztus 21.
 1916. Fábán Sándor a volt debreceni 2. honvéd huszár ezred tizedese már a háború eleje óta megszakítás nélkül a harctéren volt. Bátor és elszánt vállalkozó szelleme bajtársainak például szolgált. A Bug melletti Juszew-nál a folyót őrszántából átúsztatta, hogy az ellenség helyzetét felderítse. Vállalkozása igen eredményes volt, az oroszokról értékes adatokat szolgáltatott. E napon Chorostow-nál, parancs bevárása nélkül, saját elhatározásából, rajával mint utóvéd maradt vissza. Helyzetében rendületlen akaratával mindaddig kitartott, amíg századának elvonulását biztosítani szükségesnek vélte és a visszamaradt sebesülteket összeszedve egy védtetebb helyre nem vitte. A derek tizedest a nagy ezüst vitézségi éremmel jutalmazták.

A Főméltóságú Asszony Hitler vezér repülőgépén tért vissza Budapestre. A MTI jelenti, hogy özvegy vitéz Horthy Istvánné pénteken délután repülőgépen visszaérkezett Budapestre. A Főméltóságú Asszony egy kórházvonaton teljesített szolgálatot és itt értesült férje hősi haláláról. Miután az arcvonalra, ahol férje elesett, nem mehetett, visszatért a fővárosba. Hirtelen vész és kancellár saját repülőgépét bocsátotta a Főméltóságú Asszony rendelkezésére.

Kisiklott egy vonat Horvátországban — 21 halott, 32 sebesült. Zágrábban csak most adtak ki hivatalos jelentést arról, hogy az elmúlt vasárnap-kisiklott a Bélgád és Zágráb között közlekedő személyvonat, mert a pálya meg volt rongálva. A szerencsétlenségnek 21 halottja, 22 súlyos és 10 könnyebb sebesültje van.

Kuriai ítélet a vitéz Imrédy Béla — dr. Halász Lajos sajtóperben. Budapestről jelentik: A Kuria most hozott ítéletet abban a nagy érdeklődéssel kísért sajtóperben, amelyet vitéz Imrédy Béla és társai indítottak dr. Halász Lajos ellen. A Kuria Halászt felmentette a vád és következményei alól, a főmagánvádló vitéz Imrédy Bélát és társait pedig kötelezte a felmerült 1.500 pengő kitévő perköltségek megfizetésére.

Felhőszakadás Barcelonában. Barcelonából jelentik: A városra felhőszakadás zúdult. Az alacsonyabb uccákat teljesen elöntötte az ár és helyenként egy méter magas volt a víz az uccákon. A felhőszakadás nagy károkat okozott. Egész sor házból el kellett távolítani a lakókat.

Kedvezményes méhetető cukrot kérnek a méhészek. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Reibel Miklós országgyűlési képviselő, esperes plébános elnökletével igazgatóválasztmányi ülést tartott, amelyen a méhészek azt hangsúlyozták, hogy az idei már az ötödik rossz méhészeti év. Elhatározták, hogy az illetékes minisztériumok kéri: engedélyezzen méhetetőcukrot kedvezményes áron.

Piros-pettyes lányok működnek a székely telepeken. Bácskossuthfalva mellett a székely telepen és több más székely településen is működnek már a piros-pettyes munkaszolgálatos lányok, akik eredményes munkát végeznek.

Ujabb 25 családi házat adtak át Bácskában a sokgyermekes szegény családotoknak

A sokgyermekes magyar anyák ünnepe, Szent István napján az ONCSA János halmán és Tompán újabb 25 családi házat adott át a sokgyermekes családoknak. János halmán reggel kezdődött az ünnepség. A vármegye alispánjának képviselőjében dr. Ádám Zoltán vármegyei aljegyző jelent meg, míg a Közléti Szövetkezett Török László igazgató képviselte. János halmán 14 családi házat szentelt fel Szabó István esperes apátplébános, aki rövid beszédben ismertette a nép- és családvédelmi alap munkásságát. A 14 családi háznak 114 lakója van, ezek közül 84 gyermek.

Délelőtt a község háza tanácstermében megjutalmazták a sokgyermekes anyákat. Csöregh Gyula járási főszolgabíró beszéde után a következők részesültek jutalomban: Fejes Ferencné Fehér Erzsébet 11, Greska Károlyné Varga Erzsébet 8, Kis Tamás Györgyné Evinger Anna 8, Csiák Jánosné Ambrózfalvi Ilona 7, Virág Mihályné Széll Mária 5, Czeglédi Kálmánné Farkas Anna 5, Rabb Mihályné Ribánszki Rozália 4, Telkes Mihályné Molnár Krisztina 5, Molnár Sándorné Miklosovics Erzsébet 7, Dervaderics Jánosné Paska Éva 6, Lencse Mihályné Wert Éva 7, Vargacz Andrásné Juhász Mária 6, Katus Istvánné Dobos Julianna 8, Tipari Józsefné Fang

Rozália 6, Vincze Jánosné Gáspár Anna 6, Halász Józsefné Rádóczi Matild 7, Hank Sándorné Hajtmann Erzsébet 6, Marinkás Zsigmondné Czoll Anna 8 gyermek.

A jutalomban részesült anyák nevében Elek Jánosné, a házhozjutatott sokgyermekes családok nevében pedig Vincze János köszönte meg a kormányzat gondoskodását, majd a lélekemelő ünnepség a Himnusz eléneklésével végetért.

Tompán Belágyi Mihály esperesplébános 11 lakóházat szentelt fel. Utána Dux Károly községi vezetőjegyző kiosztotta a jutalmakat a sokgyermekes családanyáknak. Jutalmat kaptak: Kiss Mihályné 12, Gubicsák Vinczéné 10, Csóti Mátyásné 10, Márki Kálmánné 10, Farkas Ilésné 9, Rencsár Ferencné 9, Szabó G. Györgyné 8, Nagy Ferencné 8, Kiss Lajosné 4, Lampert Sándorné 5, Oláh Istvánné 6, özv. Zemkó Mártonné 7, Mintál Józsefné 6, Balogh Andrásné 7, Kindla Péterné 6, Horváth Jánosné 7, Móra Ferencné 5, Mészáros Istvánné 5, Granyák Istvánné 6 gyermek.

Ezután a Himnusz eléneklésével az ünnepség végetért. A Közléti Szövetkezet által Tompa községben épített 11 db. családi lakóházban összesen 67 gyermek van, a bentlakók teljes számban pedig 80 személy.

Terményeit tűzkár ellen általán biztosítás keretében biztosíthatja legolcsóbban!

Szabadlára került egy sztapári erkölcs-telen merénylő. Sztojsics Nenád sztapári földműves a jugoszláv bíróság nyolc évi fegyházbüntetésre ítélte, mert erkölcsstelen merényletet követett el leánya ellen. Mitrovicán töltötte ki büntetését Sztojsics és a felszabadulás után jött haza. A magyar bíróság most újból tárgyalta az ügyet és három és félszáz tizedet fegyházra ítélte, amit kitöltöttnek vett. Sztojsics az ítélet kihirdetése után szabadlára került.

Az Osztyalorsországi pénteki húzásán a 36950 sz. sorsjegy huszezer, a 3499 és 22426 sz. tízezer, a 19769 sz. ötezer, a 40847, 78605 és 88833 sz. négyezer, a 70518 71582 és 81010 sz. háromezer, a 36469, 78250, 91021 és 97922 sz. kétezer, a 25551 51437, 62074, 7021y, 88733 és 95746 sz. sorsjegyek pedig ezer-ezer pengőt nyertek.

A háztulajdonosok országos kongresszust rendeznek Budapestén. Augusztus 25-én délután a háztulajdonosok országos kongresszust rendeznek Budapestén az Akadémia ucca 5 szám alatt. A szabadkai Háztulajdonosok Egyesülete ezt megelőzően 23-án előértekezletet tart a Kazinczi ucca 1 szám alatt lévő helyiségében. Ezen részt vesznek az összes bácskai érdekeltek. Itt választják meg a budapesti kiküldötteket is.

Keresztülment az utasokkal teli kocsit egy hét éves kisgyermeken. Sántha István hét éves kisgyermek Baján a főútvonal mellett játszadozott, amikor egy utasokkal teli fiaker robogott arrafelé. A kisiu megijedt és át akart futni a kocsit előtt, de az utasten megbotolva elesett és a kocsit keresztülment rajta. A kisiut a kihívott mentők haldokolva szállították be a kórházba. A vizsgálat folyik.

Az első távházasság Baján. Bajai tudósítónk jelenti: Most került sor Baján az első távházasság megkötésére. Márton István honvéd két héttel ezelőtt a fronton bejelentette illetékes parancsnokának, hogy Baján élő menyasszonyával, névszerint Kovács Máriaival házasságot szeretne kötni. A parancsnok megtette a szükséges intézkedéseket és augusztus 17-én a bajai városházán Horváth István dr. főjegyző össze is adta a fiatal párt. A távesküvő tanui a menyasszony részéről Jobbágy Jenő városi aljegyző és Vámos József közgyám voltak. A menyasszony részére a város gyönyörű szegfűcsokrot vásárolt és az esküvő megtartása után nyomban intézkedés történt a férje után járó hadisegély kiutalása iránt.

Az első Sakkszeminarium. A német sakkszövetség müncheni jubileuma ünnepségén L. Siebert bajor miniszterelnök kijelentette, hogy München a jövőben ennek a szellemi játéknak a központja lesz. Ezzel kapcsolatban ismertette egy sakkszeminarium, egy sakkotthon és a külföldi játékosok számára építendő sakkszeminarium terveit.

Nikotinmérgezés anyatejjel. Orvosi körökben gyakran utalnak arra, hogy a dohányzó anyateje a csecsemő részére igen ártalmas. Az egyik orvosi szaklap nemrég érdekes jelentést adott ki, mely rámutat arra, milyen káros következményeket válthat ki a csecsemőknél, ha az anya dohányzik. Érdekes példa erre a legnagyobb prágai gyermekklinika jelentése, mely szerint a napokban egy súlyos nikotinmérgezésben szenvedő csecsemőt, szállították be, akinek az édesanyja naponta 40 cigarettát szívott, mely káros szenvedély majdnem a gyermeke életébe került. Ugyanis a nikotinos anyatej megmérgezte a csecsemő szervezetét. (MINK)

A nagyvilágból

Roosevelt elnök hosszú megbeszélést folytatott Cunnigham tengernaggyal, az angol haditengerészeti képviselővel, King tengernagy, amerikai flottaparancsnokkal és Harry Hopkins-szal. A tárgyalás céljairól még nem nyilatkoztak.

Azad és Nehru indiai vezéreket hír szerint Délafrikában deportálják.

A Dieppe-i angol partraszállás során 25 francia vesztette életét, 80 pedig megsebesült. Magában Dieppe városában 14 a halottak és 20 a sebesültek száma.

Gibraltárból 1 angol csatahajó, 2 repülőgép-anyahajó és 4 torpedóromboló kifutott a Földközi tengerre. 1 cirkáló, 4 romboló és más hajók Angliába indultak javításra.

Willkie bejelentette, hogy többhetes utra indul a Szovjetbe és a Középkeletre. Elutazása előtt Hull külügyminiszterrel és Litvinovval folytatott megbeszélést.

Franciaországban letartóztattak két terroristát. Az egyikre rábizonyították a Doriot-párt egyik vidéki titkárnak meggyilkolását.

Hírek:

DELVIDEK

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre. Flórián u. 8. A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15.

VÁROSI UGYELETES ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Szenttelekv Kornél u. 12. Telefon 331.

UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Városi gyógyszertár, Szent György tér.

Magyar hősök

Augusztus 21.

1916. Fábián Sándor a volt debreceni 2. honvéd huszár ezred tizedese már a háború eleje óta megszakítás nélkül a harctéren volt. Bátor és elszánt vállalkozó szelleme bajtársainak például szolgált. A Bug melletti Juszew-nál a foltvót önszántából átuzsítja, hogy az ellenség helyzetét felderítse. Vállalkozása igen eredményes volt, az oroszoktól értékes adatokat szolgáltatott. E napon Chorostow-nál, parancs bevárása nélkül, saját elhatározásából, rajával mint utóvéd maradt vissza. Helyzetében rendületlen akaratával mindaddig kitartott, amíg századának elvonulását biztosítani szükségesnek vélte és a visszamaradt sebesülteket összeszedve egy védtebb helyre nem vitte. A derék tizedest a nagy ezüst vitézségi éremmel jutalmazták.

A Főméltóságú Asszony Hitler vezér repülőgépén tért vissza Budapestre. A MTI jelenti, hogy özvegy vitéz Horthy Istvánné pénteken délután repülőgépen visszaérkezett Budapestre. A Főméltóságú Asszony egy kórházvonaton teljesített szolgálatot és itt értesült férje hősi haláláról. Miután az arcvonalra, ahol férje elesett, nem mehetett, visszatért a fővárosba. Hirtel vezér és kancellár saját repülőgépét bocsátotta a Főméltóságú Asszony rendelkezésére.

Kisiklott egy vonat Horvátországban — 21 halott, 32 sebesült. Zágrábban csak most adtak ki hivatalos jelentést arról, hogy az elmúlt vasárnap kisiklott a Belgrád és Zágráb között közlekedő személyvonat, mert a pálya meg volt rongálva. A szerencsétlenségnek 21 halottja, 22 súlyos és 10 könnyebb sebesültje van.

Kuriai ítélet a vitéz Imrédy Béla — dr. Halász Lajos sajtóperben. Budapestről jelentik: A Kuria most hozott ítéletet abban a nagy érdeklődéssel kísért sajtóperben, amelyet vitéz Imrédy Béla és társai indítottak dr. Halász Lajos ellen. A Kuria Halászt felmentette a vád és következményei alól, a főmagánvádló vitéz Imrédy Bélát és társait pedig kötelezte a felmerült 1.500 pengőt kitevő perköltségek megfizetésére.

Felhőszakadás Barcelonában. Barcelonából jelentik: A városra felhőszakadás zúdult. Az alacsonyabb uccákat teljesen elöntötte az ár és helyenként egy méter magas volt a víz az uccákon. A felhőszakadás nagy károkat okozott. Egész sor házból el kellett távolítani a lakókat.

Kedvezményes méhetető cukrot kérnek a méhészek. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Reibel Miklós országgyűlési képviselő, esperes plébános elnökletével igazgatóválasztmányi ülést tartott, amelyen a méhészek azt hangoztatták, hogy az idei már az ötödik rossz méhészeti év. Elhatározták, hogy az illetékes minisztériumok kéri: engedélyezzen méhetetőcukrot kedvezményes áron.

Piros-pettyes lányok működnek a székely telepeken. Bácskossuthfalva mellett a székely telepen és több más székely településen is működnek már a piros-pettyes munkaszolgálatos lányok, akik eredményes munkát végeznek.

Ujabb 25 családi házat adtak át Bácskában a sokgyermekes szegénycsaládoknak

A sokgyermekes magyar anyák ünnepén, Szent István napján az ONCSA János halmán és Tompán újabb 25 családi házat adott át a sokgyermekes családoknak. János halmán reggel kezdődött az ünnepség. A vármegye alispánjának képviselőjében dr. Ádám Zoltán vármegyei aljegyző jelent meg, míg a Közlölet Szövetkezett Török László igazgató képviselte. János halmán 14 családi házat szentelt fel Szabó István esperes apátplébános, aki rövid beszédben ismertette a nép- és családvédelmi alap munkásságát. A 14 családi háznak 114 lakója van, ezek közül 84 gyermek.

Délelőtt a községháza tanácstermében megjutalmazták a sokgyermekes anyákat. Csöregyh Gyula járási főszolgabíró beszéde után a következők részesültek jutalomban: Fejes Ferencné Fehér Erzsébet 11, Greska Károlyné Varga Erzsébet 8, Kis-tamás Györgyné Evinger Anna 8, Csiák Jánosné Ambrózfalvi Ilona 7, Virág Mihályné Széll Mária 5, Czeglédi Kálmánné Farkas Anna 5, Rabb Mihályné Ribánszki Rozália 4, Telkes Mihályné Molnár Krisztina 5, Molnár Sándorné Miklósovics Erzsébet 7, Dervaderics Jánosné Paska Éva 6, Lencse Mihályné Wert Éva 7, Vargacs Andrásné Juhász Mária 6, Katus Istvánné Dobos Julianna 8, Tüpari Józsefné Fang

Rozália 6, Vincze Jánosné Gáspár Anna 6, Halász Józsefné Rádóczi Matild 7, Hauk Sándorné Hajtmann Erzsébet 6, Marinkás Zsigmondné Czoll Anna 8 gyermek.

A jutalomban részesült anyák nevében Elek Jánosné, a házhozjuttatott sokgyermekes családok nevében pedig Vincze János köszönte meg a kormányzat gondoskodását, majd a lélekemelő ünnepség a Himnusz elénekelésével végetért.

Tompán Belágyi Mihály esperesplébános 11 lakóházat szentelt fel. Utána Dux Károly községi vezetőjegyző kiosztotta a jutalmakat a sokgyermekes családanyáknak. Jutalmat kaptak: Kiss Mihályné 12, Gubicsák Vinczéné 10, Csóti Mátyásné 10, Márki Kálmánné 10, Farkas Ilésné 9, Rencsár Ferencné 9, Szabó G. Györgyné 8, Nagy Ferencné 8, Kiss Lajosné 4, Lampert Sándorné 5, Oláh Istvánné 6, özv. Zemkó Mártonné 7, Müntál Józsefné 6, Balogh Andrásné 7, Kindla Péterné 6, Horváth Jánosné 7, Módra Ferencné 5, Mészáros Istvánné 5, Granyák Istvánné 6 gyermek.

Ezután a Himnusz elénekelésével az ünnepség végetért. A Közlölet Szövetkezet által Tompa községben épített 11 db. családi lakóházban összesen 67 gyermek van, a bentlakók teljes számban pedig 80 személy.

Terményeit tűzkár ellen általán biztosítás keretében biztosíthatja legolcsóbban!

Szabadlára került egy sztapári erkölcs-telen merénylő. Sztojsics Nenád sztapári földműves a jugoszláv bíróság nyolc évi fegyházbüntetésre ítélte, mert erkölcstelen merényletet követett el leánya ellen. Mitrovicán töltötte ki büntetését Sztojsics és a felszabadulás után jött haza. A magyar bíróság most újból tárgyalta az ügyet és három és félszázévi fegyházra ítélte, amit kitöltöttnek vett. Sztojsics az ítélet kihirdetése után szabadlára került.

Az Oszlályos-sjáték pénteki húzásán a 36950 sz. sorsjegy huszezer, a 3499 és 22426 sz. tízezer, a 19769 sz. ötezer, a 40847, 78605 és 88833 sz. négyezer, a 70518, 71582 és 81010 sz. háromezer, a 36469, 78250, 91021 és 97922 sz. kettőezer, a 25551, 51437, 62074, 7021y, 88733 és 95746 sz. sorsjegyek pedig ezer-ezer pengőt nyertek.

A háztulajdonosok országos kongresszust rendeznek Budapestén. Augusztus 25-én délután a háztulajdonosok országos kongresszust rendeznek Budapestén az Akadémia ucca 5 szám alatt. A szabadkai Háztulajdonosok Egyesülete ezt megelőzően 23-án előértekezletet tart a Kazinczi ucca 1 szám alatt lévő helyiségében. Ezen résztvesznek az összes bácskai érdekeltek. Itt választják meg a budapesti kiküldötteket is.

Keresztülment az utasokkal teli kocsí egy héteves kisgyermeken. Sántha István héteves kisgyermek Baján a főtvonal mentén játszadozott, amikor egy utasokkal teli fiaker robotgott arrafelé. A kislú megijedt és át akart futni a kocsí előtt, de az uttesten megbotolva elesett és a kocsí keresztülment rajta. A kislú a kihívott mentők haldokolva szállították be a köz-kórházba. A vizsgálat folyik.

Az első távházasság Baján. Bajai tudósítónk jelenti: Most került sor Baján az első távházasság megkötésére. Márton István honvéd két héttel ezelőtt a fronton bejelentette illetékes parancsnokának, hogy Baján élő menyasszonyával, névszerint Kovács Máriával házasságot szeretne kötni. A parancsnok megtette a szükséges intézkedéseket és augusztus 17-én a bajai városházán Horváth István dr. főjegyző össze is adta a fiatal párt. A távesküvő tanui a menyasszony részéről Jobbágy Jenő városi aljegyző és Vámos József közgyám voltak. A menyasszony részére a város gyönyörű szegfűcsokrot vásárolt és az esküvő megtartása után nyomban intézkedés történt a férje után járó hadisegély kiutalása iránt.

Az első Sakkszeminarium. A német sakkszövetség müncheni jubileuma ünnepségén L. Siebert bajor miniszterelnök kijelentette, hogy München a jövőben ennek a szellemi játéknak a központja lesz. Ezzel kapcsolatban ismertette egy sakkszeminarium, egy sakkotthon és a külföldi játékosok számára építendő sakkszeminarium terveit.

Nikotinmérgezés anyatejvel. Orvosi körökben gyakran utalnak arra, hogy a dohányzó anyateje a csecsemő részére igen ártalmas. Az egyik orvosi szaklap nemrég érdekes jelentést adott ki, mely rámutat arra, milyen káros következményeket váltthat ki a csecsemőknél, ha az anya dohányzik. Érdekes példa erre a legnagyobb prágai gyermekklinika jelentése, mely szerint a napokban egy súlyos nikotinmérgezésben szenvedő csecsemőt, szállítottak be, akinek az édesanyja naponta 40 cigarettát szívott, mely káros szenvedély majdnem a gyermeke életébe került. Ugyanis a nikotinos anyatej megmérgezte a csecsemő szervezetét. (MINK)

A nagyvilágból

Roosevelt elnök hosszú megbeszélést folytatott Cunnigham tengernaggyal, az angol haditengerészeti képviselővel, King tengernagy, amerikai flottaparancsnokkal és Harry Hopkins-szal. A tárgyalás céljairól még nem nyilatkoztak.

Azad és Nehru indiai vezéreket hír szerint Délafrikában deportálják.

A Dieppe-i angol partraszállás során 25 francia vesztette életét, 80 pedig megsebesült. Magában Dieppe városában 14 a halottak és 20 a sebesültek száma.

Gibraltárból 1 angol csatahajó, 2 repülőgép-anyahajó és 4 torpedóromboló kifutott a Földközi tengerre. 1 cirkáló, 4 romboló és más hajók Angliába indultak javításra.

Willkie bejelentette, hogy többhetes utra indul a Szovjetbe és a Középkeletre. Elutazása előtt Hull külügyminiszterrel és Litvinovval folytatott megbeszélést.

Franciaországban letartóztattak két terroristát. Az egyikre rábizonyították a Doriot-párt egyik vidéki titkárnak meggyilkolását.

Látogassa meg a Nemzetközi Vásáron a legnagyobb magyar mesterek képeiből rendezett kiállításomat

(Kliscsarnok kijáratánál)

GUBA GYÖRGY
műkereskedő
KAPOSVÁR

Kezdő zöldségtermesztők abécéje

A mai háborus időben sokan hozzákezdtek a zöldségtermesztéshez, olyanok is, akik e hasznos és szép foglalkozást ez előtt figyelemre sem méltatták. Pedig ha a zöldségtermesztés — habár csak kis területen is — sokan művelik, akkor mégis jelentős mennyiségű termény állítható elő s azzal a közfogyasztás lényegesen könnyíthető.

A kezdő zöldségtermesztőkre való tekintettel az alábbiakban felsorolok néhány tanácsot és utalgatást, melyeket a nyár végén hasznukra fordíthatnak.

A növényápolási munkák között a talajporhanyításnak sokkal fontosabb szerepe van, mint azt sokan gondolják. Ezzel a munkával, a gyomirtáson felül, a talaj viz-tartalmát lényegesen visszatartatjuk, illetve a kiszáradást csökkenthetjük. Mert a tömődött, kemény felületű talaj rövidebb idő múlva szárad ki, mint a porhanyó felületű. Ugyanis: a talajnedvesség a tömődött talajban képződött hajszálcsöveken keresztül felszívódván, a talaj gyors kiszáradást idézi elő. Míg ha a talaj felülete porhanyó, ez a laza réteg, megromolván a hajszálcsövek, visszatartja a víz felszívódását. Ezért mindannyiszor, ahányszor a talaj felülete kemény, azt sekélyen meg kell porhanyítani. Tehát nemcsak akkor kell kapálni, amikor a talaj gyomos. Továbbá, ha gyakran öntözünk, az esetben többször kell a talajt porhanyítani, mert az öntözővíz a talaj felületét összetömöríti.

ÖNTÖZNI IS TUDNI KELL

Mint hogy a zöldségfélék nagy része csak nedves talajban tenyészik és terem jól, azért a vizigényes növényeket (káposztafélék, paprika, saláta, nyári retek, párhagyma, zeller, spenót) bőséges öntözésben kell részesíteni. Míg a paradicsomot, uborkát, spárgatököt, téli retek, céklarépát ritkábban, csak a szükséghez képest öntözzük. Ez utóbbi zöldségféléket inkább ritkábban, de akkor jól öntözzük meg. Az eddigi nem említett zöldségféléket csak nagy szárazság idején és főként zárt házikertekben kell időnként öntözni. Öntözés után pedig, mihelyt a talaj felülete megszikkad, sekélyen kapáljuk meg a sorközöket. Ha módunkban áll, hintsük be a sorközöket apró szalmastrágyával vagy gíz-gazzal, miáltal a talaj kiszáradását mérsekélyül.

E fontos növényápolási munkákon kívül még több olyan teendő van, melyeket a kezdő zöldségtermesztőknek elhanyagolniuk nem szabad. Ezek között nagy fontossága van a hónaljajtások eltávolításának. E munkát a paradicsomnál kell végezni, mint hogy a paradicsomszáron, a levelek tövében, éppúgy, mint a szőlőnél is, hónaljajtások képződnek, amelyek későbbben főlegesen elsűrítik a növényt és beárnyékolásuk miatt a termés érését hátráltatják, másrészt a betegségek terjedését segítik elő. Ezért a paradicsom leveleinek tövében fejlődő hónaljajtásokat fiatal korban ki kell metszeni.

A gumós-zeller oldalgyökereit augusztus végén le kell tisztogatni, hogy a gumó a felszedéskor sima legyen. Ezt a legyökeresztést a gumó kibontása után a koraregeli órákban késsel végezzük s ugyanekkor az idősebb alsó levelet közül is 4-6 levelet főből eltávolítunk, hogy a gumó a levelek helyén jól beérjen. A bakhátha ültetett tormadugványokat is, augusztus má-

sodik felében másodízben szintén legyökeresztetni. Ezt a munkát lehetőleg egy adós esőzés után, a koraregeli órákban ajánlatos végezni, amikor a dugványok az árnyékos oldalon kibontjuk és oldalgyökereiket késsel lemetsszük, illetve dugványok zsákszövettel simán ledörzsöljük. Majd tána a földet nyomban visszarakjuk és nyomkodjuk.

A nehezen beéző vöröshagyma érését elősegítjük, ha a hagymagyökereket óvatosan felhuzogatással vagy a hagyma megcsavaráásával, kissé megszagatjuk. Ugyanezt a célt szolgálja: a hagymaszár letiprése. A korán beéző hagymát, a szár megsárgulása után rövid idő múlva szedjük fel és száraz helyen raktározzuk el.

OSZI VETÉS

Sokan csak tavasszal gondolnak a spenót vetésre. Ez esetben a spenót nem szolgáltat kielégítő termést, mert hamarosan felmagzik. Ha azonban az »Eszkimo« nevű spenótot a nyár végén, szeptemberben vetjük, akkor a vetemény a tél beálltáig megerősödik és jól áttelel. Az augusztus végén — szeptember elején vetett spenót már ősszel szedhető. Megjegyzem, hogy nyári használatra az »Ujzelandi« spenót alkalmas. Magját tavasszal, áprilisban kell 30 cm sorközre ritkán vetni. Gyenge hajtásvégeit kell fogyasztásra használni. Magját vetés előtt ajánlatos 24 órán át állott vízben áztatni.

A telelő fejessaláta magját szeptember első harmadában, hűvösebb vidéken augusztus vége felé vetjük palántagyba, ahonnan a palántákat, megerősödésük után ültetjük állandó helyükre. Ültetésük október közepe táján van. Tapasztalat szerint a 3-4 leveles palánták legjobban áttelelnek. A palánták 25 cm sor- és távolságra ültetendők. Ez is, mint a spenót tápanyagokban bővelkedő talajban szolgáltat jó termést. Ajánlható fajtái: a »Nansen« és »Téli vasfej«.

A kedvelt, koratavaszi »Galambbegy« vagy »Madársaláta« magját augusztus végén — szeptember elején vetjük. Magját ritkán, szórva vetjük, tetszésszerűt nagy ságu szabadföldi ágyba. Tétre szalmával bőségesen betakarandó, mely esetben télen is szedhető. Egyébként hó alatt takarás nélkül is jól áttelel. Tél végén és tavasz kezdetén a »Galambbegy« igen egészséges salátaféleség.

A kerti sóska magját rendszerint korán tavasszal vetik. Azonban augusztus végén — szeptember elején is vethető 25 cm távolságu sorokba. A vetőmagot ajánlatos vetés előtt homokkal keverni, nehogy az apró mag tulsűrűn kerüljön a sekély barázdába. A netán sűrűn kelt palántákat ősszel vagy tavasszal 15 cm távolságra meg kell ritkítani. A kiritkított palántákat szükség esetén el is ültethetjük.

Korai zöldségfogyasztásra igen alkalmas a »Párisi ezüstfehér« hagyma. Magját augusztus közepe után vetjük palántagyba, ahonnan azután a palántákat 5-6 hét múlva a téli saláta sorközébe, vagy más helyre ültetjük.

Néhány sornyi petrezselymet is vesszünk, hogy tavasszal korán szedhető zöld levelekkel lássuk el a konyhát. A fokhagyma csak később ültetendő. Kaprot ha beültetünk előbb 24 órára, vethetünk ősszel uborkasavanyításhoz. Németh J.

A kitüntetett börtönőr összejátszott foglyával. Párisból jelentik: A napokban a Páris mellett a fresnesi börtönből megszökött egy fogoly: Alfréd Salatin, aki azonban csak rövid ideig örülhetett a szabadságának, mert a rákövetkező nap már a börtön egyik öre Párisban a földalatti vasút egyik álmásán felfedezte és elcsípte. A szemfüles börtönőr kitüntetésben részesült. Kézzel utóbb azután kiderült, hogy a kitüntetésre méltatlan, mert ő maga volt az, aki foglyának megszökését elősegítette. Másnap, előzetes megbeszélés alapján, azért találkozott vele Párisban, hogy behajtsa rajta a szabadságért kialakított díjat és ezért tartóztatta le ismét Kalaiunt, mert az nem hozott magával pénzt és haladékokat. A börtönört most bíróság elé állítják és előrelátható, hogy hamrosan ő is a fresnesi börtön lakója lesz.

Chikagóban tilos a nőknek keresztbevetett lábakkal ülni. Chikagoi jelentés számol be arról, hogy az ottani polgármester nincs megelégedve az erkölcsökkel s ezért elhatározta, hogy megjavítja, főleg a hölgyeket. A polgármester ugyanis úgy találta, hogy a nők nem viselkednek megfelelően nyilvános helyeken. A kérdés hosszas és lelkiismeretes tanulmányozása után rendelkezést adott ki, amelyben megtiltotta többek között, hogy a chikagoi hölgyek nyilvános helyeken, kávéházakban és más nyilvános helyiségekben — keresztbevetett lábakkal üljenek...

Kölcsönt kapnak a kisbirtokosok szikes szántóföldjük javítására. A földművelésügyi miniszter az 1-100 katasztrális hold ingatlanal rendelkező kisbirtokosok részére szikes szántóföldjük javítására 12 évi lejáratu kedvezményes állami kölcsönt kíván engedélyezni. A kölcsön összege katasztrális holdanként legfeljebb 450 pengő lehet. Az állami kölcsön segítségével megjavított szikes föld adóját az állam 15 éven belül nem emeli.

Nyíró József képes hetilapot indított. Nyíró József a világhírű erdélyi magyar író »Magyar Fró« címen képes hetilapot indított. A lap első száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg.

A Magyar Sajtó most megjelent száma vezető helyen közli Egyed István egyetemi tanár »Sajtószabadság és sajtócenzúra« című cikkét, beszámol a debreceni Nyári Egyetemen rendezett sajtótanfolyam nagy sikeréről és tudósítást közöl Lossonczy István közellátási miniszter debreceni sajtóankétjáról. Az Országos Magyar Sajtókamara hivatalos közlönye ezeken kívül az újságíró-társadalmat érdeklő hivatalos rendelkezéseket ismerteti. Kamarai Híradó rovatában pedig a magyar újságíróélet jelentősebb eseményeiről számol be.

»Méh legelők« Németországban. A méh gazdag vitamintartalmánál fogva az emberi táplálkozáshoz igen értékesen járul hozzá és emellett előállítására nagyon kevés emberi munkaerőt vesz igénybe. Németországban ezért állandó kísérletek folytak a méztermelés fokozására. Az alpok virágduz rétjei rendkívül alkalmas »méhlegelők« és ezért a német Dunavidéki Méhésztársaságok az Untersbergen, a Tauernlejtőn és a magas fekvő Lungau hegyvidékén ugynevezett vándorméhkasokat állítottak fel, hogy ezeket a virágduz vidékeket is a méztermelés szolgálatába állítsák. Ugyanis az alpesi virágok, így különösen az alpesi rózsák és az ugynevezett erika rendkívül gazdag méztermelést eredményeztek úgy, hogy Németország idei méztermelése az előző évi jóval felülmulta.

SPORT

««00»»

Ferencváros nyerte a Szent István Kupát

Ferencváros—Szolnok 3:1 (1:1)

Szerdán este játszották le Budapesten 22 ezer néző előtt a Szent István Kupamérkőzés döntőjét. A Ferencváros, a Kupa védője és a Szolnoki MÁV állt ki a mezőnyre. A Ferencváros volt a mérkőzés favoritja. A két csapat a következő felállásban vette fel a küzdelmet:

Ferencváros: Csikós — Tátrai, Lázár — Sárosi III., Polgár, Nagy II. — Lukács, Füstös, Sárosi dr., Kiss, Gyetvai.

Szolnoki MÁV: Horváth — Csabai, Kispéter — Selmeczi, Szücs, Fazekas — Szántó, Kolláth, Laborc, Nagy, Korom.

A Fradi már a harmadik percben megszerzi a vezetést. Sárosi dr. nyolc-kilenc méterről a kapuba lövi a labdát. Változó mezőnyjáték folyik ezután. A Fradi nagyon sokszor ellenfele kapuja előtt áll, de a szolnokiak is végre magukra találnak. A 37. percben Szolnok egyenlít.

A féldíó végéig már rövid az idő arra, hogy a csapatok eredményt érjenek el.

A szünet után a Ferencváros van nyomozó fölényben. A 18. percben a Ferencváros Füstös révén újabb gólt ér el. A győzelmet a Fradi csak az utolsó percben tudta megszerezni.

A mérkőzés után a Ferencvárosnak átadták a Kupát.

Az országos gyász miatt nem tartottak mérkőzéseket

Vitéz nagybányai Horthy István Kormányzóhelyettes elhunytja alkalmából elrendelt országos gyász miatt a Szent István napjára hirdetett mérkőzések és sportversenyek elmaradtak.

Apró szenzációk a „háborus” Nemzetközi Vásár rengetegében

Budapestről jelentik: A szombat-vasárnapi kettős ünnepen a százezer főnyi látogató tömeg már a Vásár legelején meghozta azt a teljes közönségsikert, amelyre a rendezőség joggal számolhatott és büszkén könyvelhet el. Hatalmas egységekre, óriási csoportokra foglalták össze az egykalap-alá tartozó látványosságokat és amíg ezek az egységek, ezek a csoportok egy-egy szakma, egy-egy intézmény minden eredményét tükrözik, addig egészen apró, de amellett egészen szenzációs látványosságokat fedez fel mindenfelé a jószemű, kíváncsi tömeg.

Ezernyi új találmány a feltalálók kiállításán. Köztük egyetlen szem krumpli szerénykedik. Tele van apró bibircsókkel, akár egy kakusz. Egy zseniális ember rájött arra, hogy különleges eljárással a szem krumpli minden egyes csiráját — „kiugratja” — hogy aztán ezeket csirabibircsókakat ültesse csak el. Ez országos viszonylatban annyit jelent, hogy nem sokezer métermázsas burgonyát, hanem csak néhány száz mázsát kell vetőkrumplinak elhasználni. A je-

lentős találmány iránt a Kormányzó Ur is behatóan érdeklődött és természetesen mindenki megnézi. Valósággal sorbanáll a közönség a Vásár stúdiója előtt. Csupa asszony, leány, gyerek érthető, hiszen valamennyien a maguk hangján akarják üdvözölni a harctéren küzdő szeretetteiket. A stúdió közelében a Háziipari Központ egészen nagyméretű kiállítása. Ha tökéletes gépek és hatalmas gyárak készítették volna azt a formagazdag és színpompás árutömeget, ami itt kápráztatja a szemet, akkor sem lehtnének az egyes tárgyak tökéletesebbek. Pedig egyszerű falusi emberek keze-munkája mindvalamennyi. Az egyik bódében háziasszonyok dagasztják és sütik a hamisítatlan „kürtöskalácsot” — mondani sem kell, hogy páratlan sikerrel. Amott gép kis motorja forgat egyszerre tíz nyársat: mind-egyiken 5—5 csirkét pirit az ötletesen elhelyezett paráztenger.

Kötetek kiteltnének az apró szenzációk leírásából s a fentiek csak szerény izelítők a rengeteg látványosságból.

A PALICSI TENISZMÉRKŐZÉSEK EREDMÉNYEI

A Palícson tartott vidéki teniszcsapatbajnokságokat befejezték. Az országos vidéki teniszcsapatbajnokságot a Kolozsvári TC nyerte. A női csapatok közül a Pestujhelyi SC szerezte meg az első helyet.

szenttamás:

Csaba—Szegedi TK 5:1 (3:1). A Csaba góljait Szalai (3) és Csikár (2) lőtték. Másnap a vízszavagó mérkőzésen az SzTK győzött 3:2 (2:1 arányban).

A MLSz pénteken délután összeült, hogy határozzon arról, meddig tart a sportversenyekre kiterjedő tilalom.

BÁCSKOSSUTHFALVA.

SPORT VEZETŐSÉG—TISZTVISELŐK 7:3 (1:3)

Oldboy mérkőzés. Játékvezető Horváth Gyula. A sok mókával tarkított mérkőzés legjobb embere Kása bácsi (Tisztv.) volt.

A BSC vezetősége tárgyalásokat folytat a Levente egyesülettel s megegyezés esetén a BSC beolvad a Levente egyesületbe.

LIVIAÉRT TETTEM

(30)

Nem, nem lehet, hogy ő a majomtalpu! Nem követhette el a gyilkosságokat és a rablásokat, hiszen annyit találkozott vele Bostonban! Ámbár...

Utána kellene néznie. Biztosan tudja, hogy vagy három aggasztó esetben Charlie nem jelent meg a bostoni klubban, ahol találkozni szoktak. Nagyon fölényesen és könnyedén okolta meg az elmaradását. És a háromszögű smaragd?

Igen! Bostonban mutatta meg neki. És hoztátette nagy nevetéssel, hogy éppen olyan, mint a szép Clara Shore leghíresebb ékszere, amelyet a majomtalpu bandita elvitt tőle! Hogy nem merné eladni, mert attól tart, valami rendőr a vállára tenné a kezét!

Aztán az az arc! Igaz, hogy csak borotvált, kellemes, barna férfiarc képe maradt meg az emlékezetében a támadójából, de mégis föl tudná ismerni ezer közül is! És mindazok között, akikkel valaha találkozott Betty, a titokzatos ember Charliehez hasonlított legjobban!

Miért nem ölte meg őt is? Talán, talán — szerelmes belé? Charlie az, ez bizonyos! És az a dolog, az olasz beszéddel, meg az olasznevű leánnyal? Ó, az Charlie ravaszágára vall! Különben Charlie gazdag és jójövű fiú, nem szorul rá ezekre a borzalmakra, ha csak nem örült! Ó, nem, nem lehet!

Valósággal megkönnyebbült, amikor rájött, hogy a majomtalpu banditának az összes újságok és a rendőrség szerint is nyomoréknak kell lennie! Legalább is bizonyos értelemben rendelkezésnek. Kettős teste lehet és a talpa — majomtalp, amellyel a legszörnyűbb magasságokban is hihetetlen biztonsággal és gyorsasággal halad! Már pedig Charlie lábát elégszer látta sportolás közben. Nem volt azon semmi különös, ő maga sem vált ketté deréktől fölfelé!

És ha a bandita valahogyan a hatalmába kerítette is, úgyhogy most talán a rabszolája, z nem régen történhetett meg. Legalább is Betty bizonyos volt abban, hogy amikor megbeszéltek Marldammal ezt a csapdát, akkor Charlie még

semmi összeköttetésben nem lehetett a majomtalpuval!

Alig tudott elbucszni Fredtől és megköszönni neki az éjszakai utat és a védelmet. Fred bekísérte őt az üvegajtóig és alaposan kikutatott mindent a ház körül. Nem fenyegette-e valami a szörnyeteg miattú Betty végre seprűt fogott rá, úgy kergette ki. Félig nevetve, félig sirva bámult az elrobogó autó után és nagyon haragudott magára.

Megérezte a bandita veszedelmét. És nagyon, de nagyon sajnálta őt!

A NÉGY SZÓ TITKA

Dunny felügyelő nagy figyelemmel hajolt a mélyen alvó leány fölé.

Nem akarta elhinni, hogy Betty csakugyan a maga akaratából került bele ebbe a szörnyűséges éjszakai kalandba. Annyira elálmélkodott a dolgon, hogy ezuttal megszabadult a leány az előrevárt hatalmas apai szidás és fenyegető célozgatások tömege elől is.

Aztán gondolkodni kezdett a rendőrtiszt. Fred nem egészen úgy vallott a kalandról, mint a leány és ezuttal neki Fred volt a szavahihetőbb tanu. Ez a leány titkol valamit az apja előtt. A rendőrtiszt soha nem találhatta volna ki azt, amit az apa megsejtett! Hogy ennek a leánynak vagy a banditával, vagy a szörnyeteg egyik nagyon közelálló emberével olyan találkozása volt, amelynek részleteit Betty magának tartotta meg!

Sokáig nézte a leányát. Az éjszakai ut és a sok izgalom csakugyan megváltoztatták őt. A haja nem göndörödött ki olyan kacéran az arcából, ahogy eddig szokta. A szeme lezárt pilláival mintha titokban akarta volna tartani Betty kicsit mindig gyermekes, édesen tiszta lelkét, amely a kalandokban sem akarta elhinni az em-

beri gonoszsgát és a veszedelmet a jók számára!

Mintha egészen más leány feküdt volna a meglepett rendőrtiszt előtt!

Dunny összehuzott szemmel figyelte. Kihez hasonlított ez a leány, mikor így, valamicskét meghamisítva kerül a vizsgálódó tekintet elé? A rendőrtiszt kényelmetlen izgatottsággal kutatót az emlékezetében. Betty! Szinte elpirult, amikor azon vette észre magát, hogy annak a nagy szürke könyvnek a lapjaiban kutat az emlékezetében, amelyek a keleti Newyork-vidék banditaleányait és asszonyait gyűjtötték össze igen éles és határozott fényképeken.

Nagyot sóhajtott, aztán megrázkódott.

A felügyelő megállapította, hogy azok között egyik sem lehetett Bettyhez hasonló. Nem, nem ott látta a leány képmását. De akkor hol? Hiszen nem régen lehetett.

A besugónók között? Vagy a kisebb bűnösök albumában? Lehetetlen, hiszen akkor azonnal felismerte volna a hasonlóságot az első pillanatra. Valami olyan fényképen kellett látnia a szörnyű hasonlatosságot, amely nem volt közvetlen kapcsolatban a bűnnel. Csak így történhetett, hogy akkor kikerülte a figyelmét és csak most jön rá, amikor Betty pihegve és rövid, halk lélegzettel alszik előtte a fehér párnák között.

(Folvtatiuk)

Apróhirdetése k

Textilnagykereskedésbe társ kerestetik. „Biztos egzisztencia” feligével aianlatokat a kiadóhivatal továbbít. Az ajánlatban feltüntető a személyi adatok és a betársuláshoz rendelkező összeg. a-2224-K.

Törmelék föltöltésre ingyen kapható Resch téglagyárban. a-2223

Eladó egy férfike-reknpár Tigris vendég-lőben. Zombor. a-2217-1

Jóforgalmu pékség sürgősen kiadó. Csiz-már András kovács-mester. Bácsgyulafal-va. a-2225-f

TELEFON 2-07